

**Stanowisko Prezesa UTK
w sprawie transportu wewnętrznego,
a ruchu na infrastrukturze bocznicowej
oraz ich prawidłowej kwalifikacji**

Stanowisko

Transport wewnątrzzakładowy może występować jedynie w wyjątkowych sytuacjach. Zakres czynności dopuszczonych na bocznicę ogranicza możliwość traktowania bocznicę jako części systemu transportu wewnętrznego. Dlatego zaliczenie operacji wykonywanych na bocznicę do transportu wewnętrznego jest bardzo ograniczone i uzasadnione jedynie do ściśle określonych przypadków.

Zagadnienie

Właściwe rozumienie definicji transportu wewnątrzzakładowego i bocznicę kolejowej pozwala na prawidłowe zakwalifikowanie danego rodzaju transportu. Błędna kwalifikacja wynikająca z braku odpowiedniej analizy naraża podmiot na karę pieniężną za niedopełnienie obowiązków ustawowych. Ponadto niedopełnienie obowiązków regulacyjnych, w postaci braku statutu sieci kolejowej, jest równoznaczne z nadaniem zarządzanej infrastrukturze statusu infrastruktury nieczynnej.

Przykładowe stany faktyczne

Zakwalifikowanie ruchu na infrastrukturze bocznicowej jako transportu wewnętrznego pomimo wykonywania na niej czynności ładunkowych i wykorzystywania jej do postoju pojazdów kolejowych.

Podstawa prawna Ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r., poz. 2117 z późn. zm.).

Uzasadnienie stanowiska

Podczas wykonywania zadań przez Prezesa UTK kilkakrotnie stwierdzono nieprawidłową kwalifikację ruchu na infrastrukturze bocznicowej jako transportu wewnątrzzakładowego. Błędna kwalifikacja wynikająca z braku odpowiedniej analizy naraża podmiot na karę pieniężną za niedopełnienie obowiązków ustawowych. Ponadto niedopełnienie obowiązków regulacyjnych w postaci braku statutu sieci kolejowej, jest równoznaczne z nadaniem zarządzanej infrastrukturze statusu infrastruktury nieczynnej.

Dlatego tak istotnym jest właściwe rozumienie definicji transportu wewnątrzzakładowego i bocznicowej kolejowej.

Transport wewnątrzzakładowy może występować jedynie w wyjątkowych sytuacjach.

Transport wewnątrzzakładowy (zwany również transportem wewnętrznym) jest bezpośrednio związany z logistyką w produkcji przedsiębiorstwa i stanowi jej integralną część. Podstawowym zadaniem transportu wewnętrznego jest przemieszczanie ładunków w obrębie danego zakładu produkcyjnego. Najczęściej jest to przewóz na małe odległości, zależne od wielkości przedsiębiorstwa produkcyjnego, jego rozkładu przestrzennego oraz samej infrastruktury procesu produkcyjnego.

Ze względu na pełnione funkcje transport wewnętrzny najczęściej można podzielić na transport składowo-magazynowy i transport produkcyjny. Biorąc pod uwagę układ przestrzenny zakładu produkcyjnego oraz ogół elementów jego infrastruktury, możemy wyróżnić transport międzywydziałowy, wewnątrzwydziałowy, międzystanowiskowy i stanowiskowy.

Podobnie ujęty transport wewnętrzny znajdziemy w ustawie o transporcie kolejowym, czyli jako transport wykonywany „w ramach wewnątrzzakładowego procesu produkcji, przetwórstwa lub dystrybucji, jednego lub kilku sąsiadujących przedsiębiorstw”. W definicji ustawowej pojawiają się przykładowe lokalizacje charakterystyczne dla tego typu systemów transportu wewnętrznego, takie jak kopalnie odkrywkowe, zwałowiska odpadów, zakłady hutnicze i koksownie. Dodatkowo ustawa ogranicza zasięg transportu wewnętrznego, bowiem „pojazdy w nim uczestniczące nie wyjeżdżają poza obszar przedsiębiorstw lub wyjeżdżają wyłącznie na infrastrukturę prywatną”, rozumianą jako „infrastruktura kolejowa wykorzystywana wyłącznie do realizacji własnych potrzeb jej właściciela lub jej zarządcy innych niż przewóz osób”.

Natomiast bocznicą kolejową definiowana jest w ustawie jako „wyznaczona przez zarządcę infrastruktury droga kolejowa, połączona bezpośrednio lub pośrednio z linią kolejową, służąca do wykonywania czynności ładunkowych, utrzymaniowych lub postoju pojazdów kolejowych albo przemieszczania i włączania pojazdów kolejowych do ruchu po sieci kolejowej”.

Tak określony zakres czynności dopuszczonych na bocznicę ogranicza możliwość traktowania bocznicę jako części systemu transportu wewnętrznego.

Dlatego też wszelkie dostawy produktów/ładunków do zakładu produkcyjnego przy użyciu transportu kolejowego nadane z punktów ładunkowych mieszczących się poza przedsiębiorstwem (granicami infrastruktury zarządzanej) nie podlegają kwalifikacji jako wchodzące w zakres transportu wewnętrznego. Również, jeżeli transport odbywa się od nadawcy do odbiorcy poprzez infrastrukturę innego zarządcy, generalnie nie powinien podlegać kwalifikacji jako transport wewnętrzny.

Zatem ruch i czynności na bocznicę kolejowej rzadko będą mogły być klasyfikowane jako transport szynowy wykonywany w ramach wewnątrzzakładowego procesu produkcji.

Zalecenia

Podsumowując, możliwość zaliczenia operacji wykonywanych na bocznicę do transportu wewnętrznego jest bardzo ograniczona i uzasadniona jedynie w bardzo specyficznych przypadkach. Każdy stan faktyczny będzie wymagał indywidualnej analizy i oceny. W przypadku wątpliwości prosimy o kontakt z Urzędem.